

NMEOverbetuwe

Ontdek de natuur!

Nieuwsbrief, januari 2018

In deze nieuwsbrief

Gratis: groentezaadpakket voor basisscholen

Bestellen via info@nmeoverbetuwe.nl
vóór 17 januari 2018.

Stg. Boerderij Lingezegen/Landerij de Park in Elst maakt samen met de school een excursie op thema.

Nieuw! een excursie op De Santackergaard in Park Lingezegen
De leverancier: "De Natuursprong" is veranderd in "De Natuurroos"

Nieuwe excursie op:
Landgoed Overbetuwe in Heteren
"Bodemdiertjes en bloemen/planten zoeken" voor groep 3 t/m 8

Gratis Nieuwsbrief Biologie-Plus

<http://www.biologieplusschool.nl/>

over natuur, wetenschap en techniek in het basisonderwijs.

Nieuw gratis lespakket te downloaden:

De Wilde Stad in de klas

www.dewildestad.nl/klasindestad

Nieuw! In de NME bestelgids "Inspiratie op thema" – voor projectweek en IPC school: Thema water – van (zwerf)afval tot grondstof – Energie en duurzaamheid – Bomen en Bossen

www.nmeoverbetuwe.nl - Bestellen

WIJ ZIJN OP ZOEK NAAR NATUURGIDSEN

Alle aanbieders kunnen extra versterking gebruiken. NME Overbetuwe zorgt voor training van de schoolgidsen. Zijn er ouders/verzorgers of grootouders die tijdens de schooltijden bij één van onze aanbieders willen helpen dan kunnen zij contact opnemen met de NME coördinator Annette Bisseling info@nmeoverbetuwe.nl

NIEUWE NAAM: CNME 't Pakhuis is veranderd in CNME Hemmen

CNME HEMMEN (nieuwe naam voor CNME 't Pakhuis)

NME organisatie CNME Hemmen verzorgt jaarlijks tientallen excursies voor basisschoolkinderen in Hemmen en Loenen. Zoals 'Het bos wordt wakker', 'Struinen langs de Waal', 'Waterbeestjes en bodemdierpjes', 'Biologische akkerranden', 'Vogels in het voorjaar' en 'Paddenstoelen'. Daarvoor zoeken we uitbreiding van ons gidsenbestand. Het is makkelijk en leuk werk en vereist weinig deskundigheid. Enthousiasme voor de natuur en het omgaan met een kleine groep kinderen (6 tot 8 leerlingen per groep) is het belangrijkste. De rest heb je snel onder de knie, als je een paar keer hebt meegelopen. Het is erg belangrijk dat kinderen met de natuur in aanraking komen en daarom is ons werk in onze ogen heel zinvol en plezierig! We houden deze excursies in het najaar en in het voorjaar en in totaal gaat het om een tiental excursies per jaar. Daarnaast hebben we, voor wie dat wil, maandelijks onze gezamenlijke wandelingen om van elkaar te leren en om gezellig samen in de natuur te lopen. Meer informatie over de excursies is te vinden op www.nmeoverbetuwe.nl

EXCURSIES OP Landerij De Park in Elst

Stg. Boerderij Lingezen heeft samen met NME Overbetuwe al diverse excursies gegeven. In de praktijk ontdekken, beleven en leren. Dat kan op Landerij De Park in Park Lingezen. De aanwezigheid van natuurlijke ruimte, de kinderboerderij, (moes) tuin, kas en bijenstal biedt mogelijkheden om allerlei verschillende thema's aan bod te laten komen. Daarbij kan het gaan om de brede beleving van een seizoen, maar ook kunnen specifieke thema's als 'water', 'dieren in de omgeving' of 'de herkomst van voeding' centraal staan. In onderling overleg komen

school en organisatie tot een passende invulling van de les.

Buitenles op Landerij De Park in Elst voor groep 1 t/m 6. Meer informatie is te vinden op www.nmeoverbetuwe.nl

Biologie PLUS

Biologie Plus helpt basisscholen om structureel aan de slag te gaan met natuur, wetenschap en techniek. Dat doet Biologie Plus door voeding, gezondheid, duurzaamheid, natuur, milieu, wetenschap en techniek op simpele en praktische wijze aan te bieden. Voor scholen is het zelfs mogelijk te profileren tot Biologie Plus School.

Nieuws, lesideeën, praktische tips en achtergrondverhalen verschijnen maar liefst iedere twee weken bij **Biologie Plus online**. Biologie Plus inspireert, motiveert en enthousiasmeert om natuur, wetenschap en techniek op praktische en boeiende wijze in de klas te brengen.

Wil je als school het liefst direct met een **56 lessen inclusief duurzame hands-on materialen** aan de slag in groep 1 tot en met 8? Daarvoor kun je onze **Basisklapper** bestellen. Alle lessen maken onderdeel uit van de doorlopende leerlijn biologie, wetenschap en techniek. We werken met onderzoekend en ontdekkend leren, vanuit de leefwereld van de kinderen. Het sluit aan bij de kerndoelen welke bovendien verder uitgewerkt zijn tot 231 concrete doelen natuur, wetenschap en techniek die de basis vormen voor de leerlijn in het voortgezet onderwijs.

Bij NME Overbetuwe kunt u deze basisklapper met materialen ook eerst lenen.

Landgoed Overbetuwe en Kinderboerderij

Adres: Uilenburgsestraat 1b in Heteren, voert excursies uit in samenwerking met NME Overbetuwe. Alle excursies kunt u vinden en bestellen via de website: www.nmeoverbetuwe.nl onder de kop bestellen.

Soms worden er bij ons zeldzame waterdierpjes gevangen, zoals bijvoorbeeld een bittervoorn. Maar watertorren en larven van allerlei insecten vinden we altijd wel. Het is prachtig om het enthousiasme van de kinderen te zien als ze met zoekkaarten proberen de diertjes te determineren.

Excursies over wilde bloemen hebben we nog niet veel gedaan maar ik denk dat het net zo veel enthousiasme oplevert als ze goed naar de verschillende bloemen leren kijken. Vogels zitten er bij ons ook meer dan genoeg, in voor en najaar, als de bomen geen blaadjes meer hebben kun je ze niet alleen horen maar ook zien. In de winter zijn er altijd Ransuilen die bij ons in de grote Spar "roesten". Onder de Spar liggen dan ook altijd braakballen en het is echt super om die een keer uit te pluizen. Je vindt er soms het skelet van een hele muis in.

Op de kinderboerderij verzorgen we excursies voor de groepen

1 t/m 5. We gaan dan op de deel op strobalen de konijnen en cavia's knuffelen, maar we kijken ook welke eenden, pauwen en andere dieren er rondlopen. De geiten en de paarden zijn meestal buiten en kunnen van een afstandje worden bekeken. De geiten kunnen ook geaaid worden, voor veel kinderen een aparte ervaring. De vrijwilligers van de kinderboerderij zorgen ervoor dat de dieren gevoerd worden en dat de stallen netjes en schoon gehouden worden.

Denkt u dat dit een leuke bezigheid is meldt u dan bij ons aan als vrijwilliger. (026-4720707) bij Janny de Vries.

De Santackergaard in Park Lingezegen

schilderij Elieke Starink

Net tussen Arnhem en Elst, vlakbij de Linge ligt de Santackergaard. Het is het oude proefstation, waar o.a. de Elstar ontwikkeld is. Het Romeinse Lint van Park Lingezegen, met het circuit ligt aan de overkant van de zeeg (grote sloot) die vanuit de Linge naar Driel loopt.

Daar hebben Henk van Rheede en Leo Starink elkaar halverwege gevonden. Henk met zijn passie voor de Eldense Blauwe, Leo met zijn bijen, druiven en duurzame bloemen.

Drie rijen pruimenbomen, een toegankelijke bloementuin, met ruimte voor kunst en samenzijn willen we de bevolking aanbieden. Dahlia's en Rozen, wilde bloemenvelden, en bijen en vlinders om van te genieten. Neem je eigen kopje thee mee, want je hebt de tijd nodig. De wandeling door het gebiedje laat zien waar planten elkaar kunnen ondersteunen in hun groei. Druiven bij de pruimenbomen, rozen bij de Prunus en Moerbei.

Dan kom je vanzelf op het voedselbos idee: van de natuur leren, ruimte voor spontane ontwikkeling van planten en dieren, maar ook als mens gebruik maken van de ruimte om je heen. Er komt een picknickplek volgens het ontwerp van Park Lingezegen, een bijenstalletje, en misschien wel een levende brug. In het voorjaar van 2018 is het mogelijk om met je klas (groep) een excursie te boeken naar De Santackergaard. Deze excursie staat vanaf begin volgend jaar in de NME bestelgids van

www.nmeoverbetuwe.nl

Leo Starink verzorgt ook de excursies:

- *Op bezoek bij de imker en zijn bijen*
- *Ontdek bos en poel in De Bremerton en werk mee! najaar/winter (groep 6-7-8)*
- *Ontdek bos en poel in De Bremerton: alles groeit! voorjaar/zomer (groep 1 t/m 8)*
- *Volkstuin Elst: - eten van het land: zaaien, oogsten en proeven.*
- *Gastles: Een imker in de klas (nov. t/m maart)*
Een boswachter in de klas (nov. t/m maart)

De naam van de leverancier "De Natuursprong" is veranderd in "De Natuurroos"

De Wilde Stad

EERSTE DRIE LESSEN STAAN LIVE!

De Wilde Stad is de opvolger van de succesvolle film **De Nieuwe Wildernis**. De film komt pas op 16 november in de bioscoop uit maar de eerste lessen hebben we nu al online geplaatst.

Vlak voor de vakantie kun je nu al les 1 **ik zie, ik zie, wat jij niet ziet**, les 2, **hap, slik weg** en les 3 **kamertje te huur** bekijken en downloaden in de online omgeving. Na de vakantie volgen de overige 7 lessen om het pakket compleet te maken. De film De Wilde Stad komt op 16 november uit in de bioscoop, in de week voorafgaand organiseren we een speciale kinder-première. **De Nieuwe Wildernis In De Klas**, en **Holland, Delta In De Klas** (2015) vormt een online platform met educatieve clips, actuele informatie, een interactieve kaart en bijbehorende werkbladen de spil van **De Wilde Stad In De Klas**.

NatuurWijs en EMS FILMS hebben in samenwerking met de redactie vanuit de Dierenbescherming, Vogelbescherming, IVN, gemeente Amsterdam en ANMEC hard gewerkt aan het samenstellen van het lesmateriaal. Andre Kuipers stelt de leerlingen bij iedere les in een clip een 'filosofische' vraag over onze relatie met de natuur. De educatieve clips nemen de leerlingen mee op een verkenningstocht naar de diepe en vaak humoristische band tussen mens en dier in stedelijke omgeving. Aan de hand van werkbladen ontdekken de leerlingen een ongeziene kant van de natuur in de stad. Ze leren hoe vindingrijk dieren en planten zijn in het zich aanpassen aan de stad als leefgebied, welke 'exoten' hun thuis hebben gevonden in de stad, wat de dagelijkse routine is

van vele dieren. De leerlingen breiden zo hun kennis uit over de enorme biodiversiteit van planten en dieren in de stad. Daarnaast worden ze uitgedaagd om na te denken en te debatteren over de interactie en soms confrontatie tussen mens en dier in de stad. Bij elke les hoort een set van 5 tot 7 clips, een beschrijving voor de leerkracht, een werkblad met verwerkingsopdrachten en een onderzoeksopdracht. Onze ambassadeur Andre Kuipers stelt bij iedere les een 'filosofische' vraag over de natuur in de stad. In totaal ontwikkelen we tien lessen: een introductie les en negen themalessen. In de introductie les maken de leerlingen kennis met de stad als ecosysteem. Het hoofdkarakter van de film, de kat Abatutu, wordt geïntroduceerd. De rode draad door alle lessen – de interactie tussen mens en dier in de stad – wordt ook behandeld in deze les.

Actie: Gratis groentezaad voor basisscholen

Moestuinen op scholen is een reuze actueel onderwerp. In de Tweede Kamer is recent zelfs een voorstel gelanceerd om alle basisscholen toegang te geven tot een moestuin, inclusief voedsel educatie. De politiek wil scholen niet verplichten, maar wij hebben wel een mooi aanbod voor uw/ jouw basisschool: een gratis pakket met groentezaden. Het zaadveredelingsbedrijf Rijk Zwaan heeft een droom: "elk kind heeft ooit in een moestuin gewerkt". Het wil daarom begin 2018 zadenpakketten verspreiden onder scholen.

Ervaringen opdoen met een moestuin is een bewezen goed middel om kinderen meer te interesseren voor groente en een aanzet te geven tot hogere groenteconsumptie.

Hoe ziet zo'n pakket eruit?

Op de pakketten met tien zakjes staan geen commerciële uitingen van Rijk Zwaan, wel de gewasnaam, een jaarcodes en een link waarmee je kunt nagaan waar de pakketten vandaan komen. De zaden in de pakketten zijn vrij van bestrijdingsmiddelen en genetische modificatie. Ook komt er een boekje bij met basisinformatie, om direct te kunnen beginnen.

Is jouw/ uw school geïnteresseerd in een zadenpakket? Laat het ons dan voor 17 januari 2018 via info@nmeoverbetuwe.nl weten.

Wij zorgen dat jullie het zadenpakket tussen half en eind februari ontvangen.

Op bezoek bij een boer of tuinder en zo ontdekken waar onze melk of groente vandaan komt. Gaat u met de klas naar een melkveehouderij of tuinderij?

Biologisch melkveebedrijf Opneij, Hemmen

Biologische tuinderij "De Stroom", Hemmen

Boeken via www.boerderijeducatierivierenland.nl

Fruitbedrijf en landwinkel "De Woerd", Ressen

Daar zien en beleven de leerlingen de praktijk. Heeft u een ander bedrijf gezien die niet in bovenstaande lijst staat en in een aangrenzende gemeente ligt neem dan contact op met de coördinator van NME Overbetuwe. Er zal dan worden bekeken of het mogelijk is om gebruik te maken van de subsidieregeling. De periode varieert per bedrijf en/of excursie.

Stichting NME Overbetuwe zet zich in voor natuur- en milieueducatie in het primair onderwijs binnen de gemeente Overbetuwe.

info@nmeoverbetuwe.nl